

Kouvolan kaupungin lausunto arviomuistiosta työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä

11322/00.04.00/2025

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto 17.02.2026 § 20

Valmistelija: Työllisyysjohtaja Sami-Pekka Kalliokoski, puh. 020 615 7631, sami-pekka.kalliokoski(at)kouvola.fi

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus kuntouttavasta työtoiminnasta. Kevään 2025 puoliväliriihessä hallitus linjasi edelleen, että ”sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistäviä palveluita uudistetaan kokonaisuutena siten, että siirretään kuntouttava työtoiminta ja sen resurssit kuntiin ja kehitetään palvelua vahvemmin työllistymistä edistäväksi. Tähän liittyvä sosiaalinen kuntoutus säilytetään hyvinvointialueilla.”

Nykymuotoinen kuntouttava työtoiminta on yksi sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävästä palvelusta eikä sitä voida sellaisenaan siirtää kuntiin. Hallituksen kirjaus ja linjaus edellyttävät, että tarkasteluun otetaan sekä työvoimapalveluiden että sosiaalipalveluiden kehittämistarpeet. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa sosiaalihuollon palvelu-uudistuksen ja sen osana kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen säädösmuutosten valmistelusta.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on osana hallitusohjelmakirjauksen ja puoliväliriihen kirjauksen toimeenpanoa valmisteltu arviomuistio työvoimapalveluiden kehittämistarpeista.

Kouvolan kaupunki antaa lausunnon kuntouttavan työtoiminnan uudistamistarpeista asiasta tehdyn arviomuistion pohjalta. Lausunnon antaa elinvoima- ja työllisyysjaosto, koska hallintosäännön § 22 mukaan se vastaa työvoimapalvelujen järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen julkisten työvoimapalvelujen sekä työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa tarkoitetun työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin ja nuorten monialaisen tuen yhteispalvelun järjestämisestä työllisyysalueella.

Arviomuistion tavoitteet

Arviomuistion tavoitteena on selvittää edellytyksiä matalan kynnyksen työvoimapalvelun toteuttamiselle. Lausuntokierroksen tavoitteena on saada toimijoilta näkemyksiä ja tietoa jatkovalmistelun tueksi. Lausuntopalautteen avulla arvioidaan tarkemmin, mitä muutoksia tulisi edistää.

Muistiossa tarkastellaan heikossa työmarkkina-asemassa oleville tarjottavien palveluiden nykyistä valikoimaa, kuitenkin keskittyen työvoimaviranomaisen toimivallassa olevien palvelujen mahdollisuuksia vastata kohderyhmän palvelutarpeisiin. Taustoittavana aineistona tuodaan esille kansallisia esimerkkejä jo aiemmin toteutetuista palveluista ja toimista.

Muistion kehittämis ehdotuksissa esitetään nykytilan pohjalta toimia, joilla heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä voitaisiin edistää ilman merkittävää uutta sääntelyä. Ehdotukset liittyvät nykyisten työvoimapalveluiden toimeenpanon kehittämiseen, minkä lisäksi tuodaan esille palvelukokonaisuuksien nykyistä laajempi hyödyntäminen. Työvoimapalvelujen järjestämis lain mukaiset kokeilun ja valmennusten osalta ehdotetaan sääntelyn tarkentamista. Lisäksi kehittämis ehdotuksissa tarkastellaan yhteistyön rakentamista ja kehittämistä niin viranomaisten kesken kuin viranomaisten ja työllisy yden edistämisen ekosysteemin toimijoiden välillä.

Kouvolan lausunto lausuntopalvelu.fi rakenteen mukaisesti:

Uravalmennuksen räätälöinti

Uravalmennus ei olisi suurelle osalle nykyisellään oikea palvelu. Siksi kohderyhmää tulee miettiä vielä, koska kuntouttavan työtoiminnan kohderyhmien työelämän valmiudet ovat usein perustasolla olevia. Tarvitaan joka tapauksessa jotain vastaavaa tilalle tämä edellä kerrottu huomioon ottaen, jos kuntouttava työtoiminta lakkaa.

Työhönvalmennuksen menetelmien monipuolistaminen

Menetelmien monipuolistaminen on sinällään hyvä ja kannatettava asia, kunhan siihen riittää resursseja. On myös hyvä pitää sääntely mahdollistavana, jotta kunnilla ja työllisyysalueilla on aito mahdollisuus tehdä asioita hyväksi katsomallaan tavalla ja uutta innovoiden.

Työllistymissuunnitelman rakentaminen palvelukokonaisuudeksi

On hyvä selkeyttää sitä, milloin asiakas kuuluu monialaisen yhteistoiminnan piiriin ja milloin riittää, että palvelukokonaisuus määritetään työllistymissuunnitelmassa.

Lisäksi monilla alueilla asiakasmäärä on varsin suuri, eikä kunnilla ole tosiasiallisesti keinoja palvelujen järjestämiseksi kaikkein kauimpana työelämästä oleville asiakkaille.

Sääntelyn tarkentaminen

Hyvä olisi se, jos sääntely toisi mahdollisuuksia tehdä asioita innovoiden ja kullekin alueelle sopivaksi katsotulla tavalla. Tietty kriteeristö on toki hyvä olla, mutta mahdollistava sääntely on hyvä asia ja tukee uusia työllisyysalueita myös niiden elinvoimatavoitteissaan.

Alueellisten yhteistyösopimusten edistäminen

Kouvolassa työnvälitystoiminta nähdään työn luomisen toimintana. Eli sillä on vahva yhteys elinvoimapolitiikkaan. Siksi on tärkeää se, että tieto kulkee eri viranomaisten ja elinkeinotoimijoiden kesken ja välillä saumattomasti. Tässä on vielä paljon kehitettävää mm. tietosuojakysymysten osalta.

Mitä muuta haluatte kertoa tässä yhteydessä?

Nykyinen suhdanne on haaste myös siksi, että moni työvoimapolitiittinen keino on jäänyt varsin tehottomaksi auttaa pitkäaikaistyöttömiä ja vaikeasti työllistyviä. Lisäksi kuntia rangaistaan ns. sakkomaksuilla siitä, että ne eivät kykene työllistämään ihmisiä.

Tämä on erityisen epäreilua tilanteessa, jossa kunnilta on viety keinoja auttaa ihmisiä (mm. suojaosan poisto).

Heikon suhdanteen aikana tulisi ottaa huomioon kuntien työllisyystilanne ja myöntää vaikka määräaikaaisesti lisää keinoja auttaa ihmisiä. Yksi tapa voisi olla se, jos työttömyysetuudella opiskelu ei kasvattaisi kuntien sakkomaksuja.

Kouvolan työllisyys- ja yrityspalvelut tuo tässä yhteydessä lisäksi esille toiveen työvoimapalvelulain 4. ja 5. luvun prosessilainsäädännön keventämisestä.

Työvoimapalveluiden kehittämistarpeiden arviomuistio kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä **oheismateriaalina**.

Lisätietoja: monialaisen työllistämisen päällikkö Jari Lindström, puh. 040 565 7672, jari.lindstrom(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää antaa edellä selostetun lausunnon arviomuistiosta työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä.

Apulaiskaupunginjohtajan muutettu ehdotus:

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää antaa edellä selostetun lausunnon arviomuistiosta työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä seuraavalla muutoksella:

Alueellisten yhteistyösopimusten edistäminen

Työnvälitystoiminta on osa elinvoimapolitiikkaa. Työllisyyden edistäminen ei ole pelkästään palvelutuotantoa, vaan työpaikkojen syntymisen tukemista. Saumaton tiedonkulku viranomaisten ja elinkeinotoimijoiden välillä on välttämätöntä. Tietosuojasääntelyä tulisi tarkastella siten, että se mahdollistaa vaikuttavan yhteistyön ilman tarpeettomia esteitä.

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaoston päätös:

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti hyväksyä muutetun päätösehdotuksen.
